

YKSITYISEN
TURVALLISUUSALAN
LAINSÄÄDÄNTÖ
KÄYTÄNNÖSSÄ

[JYRI PAASONEN]
[VESA ELLONEN]

TIETOSANOMA

YKSITYISEN TURVALLISUUSALAN LAINSÄÄDÄNTÖ KÄYTÄNNÖSSÄ

JYRI PAASONEN &
VESA ELLONEN

YKSITYISEN TURVALLISUUSALAN LAINSÄÄDÄNTÖ KÄYTÄNNÖSSÄ

TIETOSANOMA
HELSINKI

© Tekijät ja Tietosanoma 2018

ISBN 978-951-885-415-2

KL 35.7 / 33.03

Tietosanoma / Art House Oy

Bulevardi 19 C

00120 Helsinki

info@tietosanoma.fi

www.tietosanoma.fi

Kansi: Petri Latvala

Taitto: Sisko Honkala

Painettu EU:ssa

SISÄLLYS

Johdanto	11
Lyhenteet	14
LUKU 1: YLEISET SÄÄNNÖKSET	15
1 § Lain tavoite ja soveltamisala	15
2 § Määritelmät	22
LUKU 2: VARTIOIMISLIIKETOIMINTA	89
3 § Luvanvaraisuus	90
4 § Vartijan tehtävät ja toimialue	92
5 § Suhde viranomaistoimintaan	95
6 § Vartioimistehtävissä noudatettavat yleiset periaatteet	98
7 § Toimenpiteen perusteen ilmoittaminen	99
8 § Tapahtumailmoitus	100
9 § Salassapitovelvollisuus	102
10 § Vartijaksi hyväksyminen	104
11 § Vartijaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen	111
12 § Väliaikaiseksi vartijaksi hyväksyminen	112
13 § Vartijaksi hyväksymistä koskeva hakemus ja päätös	115
14 § Vartijakortti	118
15 § Vartijan oikeus vartioimisalueelle pääsyn estämiseen ja alueelta poistamiseen	123
16 § Vartijan kiinniotto-oikeus ja oikeus turvallisuustarkastukseen	128
17 § Voimakeinojen käyttö	136
18 § Voimankäyttövälineet ja niiden kantaminen	142
19 § Ampuma-aseen kantaminen	144
20 § Voimankäyttövälineiden kantamistapa	146
21 § Koiran mukana pitäminen	147
22 § Vartijan asun käyttäminen	148
23 § Vartijan asu	151

LUKU 3: JÄRJESTYKSENVALVOJATOIMINTA	153
24 § Luvanvaraisuus	155
25 § Järjestyksenvalvojan tehtävät ja toimialue	158
26 § Järjestyksenvalvojan asettaminen	161
27 § Lisäedellytykset järjestyksenvalvojana toimimiselle	170
28 § Järjestyksenvalvojan asettaminen poliisiin tai rajavartiolaitoksen avuksi	171
29 § Toiminnassa noudatettavat periaatteet	175
30 § Järjestyksenvalvojan ilmoitusvelvollisuus ja velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin	177
31 § Toimenpiteen perusteen ilmoittaminen	178
32 § Sivullisten ja ympäristön turvaaminen	179
33 § Tapahtumailmoitus	180
34 § Salassapitovelvollisuus	182
35 § Järjestyksenvalvojaksi hyväksyminen	183
36 § Järjestyksenvalvojaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen	191
37 § Tilapäiset järjestyksenvalvojat	192
38 § Järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä koskeva hakemus ja päätös	200
39 § Järjestyksenvalvojakortti ja hyväksymisen johdosta annettava todistus	204
40 § Järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäminen	206
16 § Voimankäyttövälineiden käyttäjä- ja kertauskoulutuksen kouluttajat	208
41 § Pääsyn estäminen	209
42 § Henkilön poistaminen ja kiinniottaminen	213
43 § Säilössäpito aluksella ja yleisötilaisuudessa	217
44 § Säilössä pidettävien kohtelu ja menettely säilössä pitämisessä	219
45 § Rikoksesta epäillyn kiinniottaminen	221
46 § Turvallisuustarkastus	222
47 § Kiellettyjen esineiden ja aineiden poisottaminen	224
48 § Voimakeinojen käyttö	226
49 § Voimankäyttövälineet	229
50 § Voimankäyttövälineiden kantamistapa	231
51 § Koiran mukana pitäminen	232
52 § Järjestyksenvalvojan tunnus ja asu sekä niiden käyttäminen	234

LUKU 4: VOIMANKÄYTTÖ-, ASE- JA JÄRJESTYKSENVALVOJA-KOULUTTAJAT	239
53 § Voimankäyttövälineiden käyttäjäkoulutuksen ja voimankäyttövälineiden kertauskoulutuksen kouluttaja	239
54 § Voimankäyttökouluttajaksi hyväksyminen	240
55 § Voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen	243
56 § Asekouluttajaksi hyväksyminen	244
57 § Asekouluttajaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen	247
58 § Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksyminen	248
59 § Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen	251
LUKU 5: TURVASUOJAUSTOIMINTA	252
60 § Luvanvaraisuus	253
61 § Turvasuojaajaksi hyväksyminen	255
62 § Turvasuojaajaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen	259
63 § Turvasuojaajaksi hyväksymistä koskeva hakemus ja päätös	261
64 § Turvasuojaajakortti	262
65 § Turvasuojaajakorttiin tehtävät merkinnät	265
66 § Velvollisuus ilmoittaa hyväksymistä edellyttävien turvasuojaustehtävien hoitamisen päättymisestä	267
67 § Salassapitovelvollisuus	268
LUKU 6: TURVALLISUUSALAN ELINKEINOLUPA	270
68 § Turvallisuusalan elinkeinolupa	271
69 § Turvallisuusalan elinkeinoluvan ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen	275
70 § Luvanhaltijan konkurssi- tai kuolinpesän oikeus jatkaa lupaa edellyttävää toimintaa	278
71 § Turvallisuusalan elinkeinoluvan myöntäminen	279
72 § Muutosilmoitus	297
73 § Toimeksiantosopimus	303
74 § Vastaava hoitaja	336
75 § Vastaavan hoitajan sijainen	343

76 §	Vastaavan hoitajan toimivalta	345
77 §	Vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen	349
78 §	Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen ehdot ja rajoitukset sekä niiden muuttaminen	357
79 §	Väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksyminen	362
80 §	Tehtävien suorittaminen	366
81 §	Henkilöstö- ja työvuorotiedostot	370
82 §	Toimintaohjeet	372
83 §	Muun lainsäädännön soveltaminen	373

LUKU 7: YKSITYISTEN TURVALLISUUSPALVELUIDEN VALVONTA 397

84 §	Valvontaviranomaiset	401
85 §	Tarkastus- ja tietojensaantioikeus	403
86 §	Turvallisuusalan valvontatiedot	405
87 §	Vuosi-ilmoitus	406
88 §	Turvallisuusalan elinkeinoluvan peruuttaminen	410
89 §	Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttaminen	421
90 §	Voimankäyttökouluttajaksi ja asekouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen	424
91 §	Vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymisen peruuttaminen	426
92 §	Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen	441
93 §	Turvallisuusalan elinkeinoluvan ja vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen	443
94 §	Voimankäyttökouluttajaksi ja asekouluttajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen	445
95 §	Vartijaksi, järjestyksenvalvojaksi ja turvasuojaajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen	446
96 §	Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen	448
97 §	Ilmoitukset	448
98 §	Poliisitutkinta	449

LUKU 8: TURVALLISUUSALAN NEUVOTTELUKUNTA 452

99 §	Neuvottelukunta	452
100 §	Neuvottelukunnan tehtävät	454

LUKU 9: RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET	456
101 § Viittaukset rikoslakiin	456
102 § Vartioimisliikerikkomus	462
103 § Järjestyksenvalvontarikkomus	464
104 § Turvasuojausrikkomus	467
105 § Turvallisuuspalvelurikkomus	468
LUKU 10: ERINÄISET SÄÄNNÖKSET	472
106 § Kielto osallistua turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan toimintaan tai vartioimisliike- tai järjestyksenvalvojatoimintaan	472
107 § Ulkomaiset pätevyystodistukset	472
108 § Suppea turvallisuus selvitys	473
109 § Eräät lupa- ja valvontatehtävät	474
110 § Muutoksenhaku	474
111 § Tarkemmat säännökset	475
112 § Vastaavan hoitajan sijaiseen, väliaikaiseen vastaavaan hoitajaan sekä väliaikaiseen vartijaan sovellettavat säännökset	477
LUKU 11: VOIMAANTULO JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET	478
113 § Voimaantulo	478
114 § Turvallisuusalan elinkeinolupaa koskevat siirtymäsäännökset	478
115 § Muut siirtymäsäännökset	481
Kirjassa mainitut lait, asetukset ja hallituksen esitykset	483
Kirjallisuus	486

JOHDANTO

Yksityisen turvallisuusalan sääntelyllä on pitkät perinteet Suomessa. Ensimmäiset säännökset ovat jo vuodelta 1924, jolloin säädettiin julkisista huveista maaseudulla annettu asetus. Siinä säädettiin järjestysmiehen tehtävistä ja toimivaltuuksista. Lain tasolla järjestysmiehiä koskevat säännökset saatiin vuonna 1930 säädetyllä huvitilaisuuksien järjestysmiehistä annetulla lailla. Järjestysmiesten toimivaltuuksia laajennettiin järjestyksen ja turvallisuuden tehostamiseksi annetussa laissa vuonna 1933. Nämä molemmat lait kumottiin julkisista huvitilaisuuksista annetulla lailla vuonna 1969. Järjestyksenvalvontatoiminnasta säädettiin vuonna 1999 voimaan tulleessa järjestyksenvalvojista annetussa laissa, joka oli osa kokoontumisvapautta sääntelevän lainsäädännön kokonaisuudistusta. Tämän myötä järjestysmiehen käsitteestä tuli historiaa. Laki ei kuitenkaan vastannut täysin niitä toiminnallisia ja laadullisia tarpeita, joita järjestyksenvalvontatoiminnassa esiintyi. Tämän takia lakia uudistettiin vuonna 2007.

Vartioimisliikkeitä koskevat ensimmäiset säännökset tulivat voimaan vuonna 1944, kun säädettiin vartioimisliikkeistä annettu asetus ja asetus yksityisetsivän ammatista. Vartioimisliikkeistä säädettiin lain tasolla vuonna 1983 voimaan tulleella vartioimisliikelalla, joka kumosi vanhan asetuksen. Yksityisen turvallisuusalan sääntelyn ensimmäinen varsinainen kokonaisuudistus toteutettiin 2000-luvun alussa. Tämän myötä yksityisistä turvallisuuspalveluista annettu laki, joka kumosi vartioimisliikelain, tuli voimaan vuonna 2002. Lakiuudistusta voidaan pitää tietynlaisena käännekohtana, jolla on ollut vaikutusta toimialan kehitykseen. Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa säädettiin vartioimisliike-, yksityisetsivä- ja turvasuojaustoiminnasta.

Erityislainsäädäntöä on myös turvatarkastustoiminnasta, jonka sääntely on kehittynyt ensimmäisenä lentoasemilla. Turvatarkastusten suorittamisesta lentoasemilla sekä lentoyhtiöiden ja rahtihuolitsijoiden toimitiloissa säädettiin aiemmin lentoliikenteen turvallisuustarkastuksista annetussa laissa, joka oli tullut voimaan 1.8.1994. Turvatarkastusten järjestämistä koskevat aiemmat säännökset olivat sisältyneet toimenpiteistä lentoliikenteen turvaamiseksi eräissä tapauksissa annettuun lakiin ja Ilmailulaitoksen (nykyisin Finavia) palveluksessa olevan henkilön käyttämisestä lentoliikenteen turvaamistoimenpiteiden suorittamiseen annettuun asetukseen. Ilmailulain kokonaisuudistus, jossa säädetään turvatarkastusten suorittamisesta, tuli voimaan 1.1.2006.

Turvataarkastustoiminnasta satamissa annettu lainsäädäntö tuli voimaan, kun eräiden alusten ja niitä palvelevien satamarakenteiden turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annettu laki tuli voimaan 1.7.2004. Lakia muutettiin vuonna 2007, jolloin pantiin täytäntöön satamien turvallisuuden parantamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi. Samassa yhteydessä lain nimi muuttui laiksi eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta (turvatoimilaki). Turvataarkastustoimintaa tuomioistuimissa on säädelty vuoden 2000 alusta, jolloin turvataarkastuksista tuomioistuimissa annettu laki tuli voimaan.

Yksityisen turvallisuusalan sääntelyn kokonaisuudistus on ollut vireillä vuodesta 2008 asti, kun sisäministeriön poliisiosasto asetti lakihankkeen. Hanke on toteutettu kahdessa vaiheessa. Ensimmäisen vaiheen uudistukset tulivat voimaan 1.12.2010. Hankkeen toisessa vaiheessa oli alun perin tavoitteena toteuttaa sääntelyn varsinainen kokonaisuudistus, jonka myötä voitaisiin ottaa huomioon kaikki erityislainsäädännön muutostarpeet samalla kertaa. Toinen vaihe asetettiin kuitenkin uudestaan 17.11.2011. Hankkeen tavoitteena ei enää ollut varsinainen kokonaisuudistus vaan toimialaa koskevan lainsäädännön ajantasaistaminen.

Hankkeen toinen vaihe on valmisteltu myös sisäministeriössä. Valmistelun aikana hankkeeseen liittyviä etujärjestöjä ja sidosryhmiä on kuultu sekä kahdenkeskisissä että laajemmissa kuulemistilaisuuksissa. 15.2.2012 järjestettiin useille etujärjestö- ja sidosryhmätahoille tarkoitettu kuulemistilaisuus. Lisäksi eri tahoja on kuultu kahdenkeskisissä kuulemisissa keväällä 2012. Turvallisuusalan koulutuksen järjestäjille suunnattu kuulemistilaisuus järjestettiin 16.11.2012. Lakihankkeeseen on voinut myös ottaa kantaa otakantaa.fi-vuorovaikutusfoorumissa kevään 2012 aikana.

Lausuntokierroksen jälkeen sisäministeriö päätti jatkaa kesällä 2013 hankkeen toimikautta 30.6.2014 saakka. Hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 3.4.2014. Perustuslakivaliokunnan lausunto valmistui 23.9.2014. Lausunnossa otettiin hyvin niukasti kantaa laajaan lakiuudistukseen. Perustuslakivaliokunta korosti lähinnä yksittäisiä toimivaltuuskysymyksiä, poliisin säilyttämien henkilöiden vartiointiin liittyviä uudistuksia ja sitä, että vartiointitoiminta ei ole päällekkäistä poliisin hoidettavana olevan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistehtävän kanssa. Lisäksi perustuslakivaliokunta kiinnitti lausunnossa huomiota siihen, että vartijoiden ja järjestyksenvalvojen koulutus vaihtelee huomattavasti. Elinkeinovapauteen liittyen perustuslakivaliokunta korosti turvasuojaustoiminnan osalta, että sääntelyllä voi olla erityistä merkitystä sellaisille elinkeinonharjoittajille, joilla ei ole ollut palveluksessaan ulkopuolista henkilökuntaa. Tämän myötä perustuslakivaliokunta esitti, että hallintovaliokunnan

on syytä harkita mahdollisuutta joko poistaa vaatimus pieniltä turvasuojaustoimintaa harjoittavilta elinkeinonharjoittajilta tai vaihtoehtoisesti rinnastaa näiden osalta esimerkiksi pitkäaikainen alan kokemus erikoisammattitutkintoon. Hallintovaliokunnan mietintö valmistui 6.3.2015. Hallintovaliokunta huomioi perustuslakivaliokunnan edellyttämät muutokset ja teki lisäksi joitakin tarkentavia lähinnä lakitekniisiä muutoksia.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten ja mietinnössä ehdotetun uuden lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena ensimmäisessä käsittelyssä 9.3.2015. Täysistunnossa käytettiin vain kolme puheenvuoroa. Lopullisesti eduskunta hyväksyi lakiuudistuksen toisessa käsittelyssä 12.3.2015. Yksityisen turvallisuusalan lakiuudistus oli yksi viimeisiä tämän eduskunnan hyväksymiä lakiehdotuksia ennen kuin kansanedustajat siirtyivät vaalivapaalle 13.3.2015. Eduskunnalle kasaantuikin joukko lakiehdotuksia, joten tämän osalta keskustelut ja median huomio jäi hyvin vähäiseksi useassa lakiehdotuksessa. Yksityisen turvallisuusalan osalta kyse on kuitenkin merkittävästä uudistuksesta, joka tuli voimaan vuoden 2017 alusta.

Yksityisen turvallisuusalan lainsäädäntö käytännössä on perusteos, joka kuvaa alan sääntelyn perusteellisesti ja jossa on myös runsaasti viittauksia oikeuskäytäntöön. Teos on kirjoitettu erityisesti käytännön tilanteita varten, ja se antaa vastauksia lukuisiin lain asettamiin vaatimuksiin ja tulkintatilanteisiin. Teos tarjoaa soveltamisohjeet yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) jokaiselle pykälälle.

Kirjan rakenne noudattaa yksityisistä turvallisuuspalveluista annettua lakia siten, että kirjan päälukujen otsikot vastaavat lain lukuja ja kirjan alalukujen otsikot lain pykälää. Kukin alaluku käsittelee yhtä pykälää, ja luvun alussa esitetään aina kyseisen lainkohdan sitaatti.

Uudesta yksityisistä turvallisuuspalveluista annetusta laista käytetään kirjassa lyhennettä ULYTP. Lyhennettä LYTP käytetään kumotusta yksityisistä turvallisuuspalveluista annetusta laista (282/2002), ja lyhennettä MULYTP yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta annetusta laista (652/2016). Lyhennettä HE käytetään kirjassa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 22/2014 vp), ellei toisin mainita. Kaikki kirjassa käytetyt lyhenteet esitetään lyhenneluettelossa sivulla 14. Lait, asetukset ja hallituksen esitykset, joihin teoksessa viitataan, esitetään kootusti sivuilla 483–485. Kirjallisuuslähteitä ei ole merkitty tekstiin, vaan ne on kootusti luetteloitu sivuilla 486–491.

LYHENTEET

HaVM	hallintovaliokunnan mietintö
HE	hallituksen esitys
HO	hovioikeus
KHO	korkein hallinto-oikeus
LYTP	laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (282/2002, kumottu)
MAO	markkinaoikeus
MaraL	laki majoitus- ja ravitsemisliiketoiminnasta (308/2006)
MULYTP	laki yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain muuttamisesta (652/2016)
PeVL	perustuslakivaliokunnan lausunto
TT	työtuomioistuin
ULYTP	uusi laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015)
vp	valtiopäivät
YJT	yleinen järjestys ja turvallisuus

LUKU 1

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 § LAIN TAVOITE JA SOVELTAMISALA

Tämän lain tavoitteena on yksityisten turvallisuuspalveluiden laadun ja luotettavuuden varmistaminen sekä viranomaisten ja yksityisten turvallisuuspalveluiden välisen yhteistyön edistäminen.

Tätä lakia sovelletaan vartioimisliiketoimintaan, järjestyksenvalvojat toimintaan ja turvasuojaustoimintaan (yksityiset turvallisuuspalvelut).

Yleistä

HE:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ULYTP 1 § vastaa pääosin LYTP (282/2002) 1 §:ää. Edelleen todetaan, että 1 momentin määrittelemä lain tavoite on sama, mutta soveltamisalaa koskeva nimenomainen säännös (2 momentti) on uusi.

Pykälän 1 momentissa määritellään lain tavoite. Tavoitteita on säännöksen mukaan kaksi: 1) yksityisten turvallisuuspalveluiden laadun ja luotettavuuden varmistaminen ja 2) viranomaisten ja yksityisten turvallisuuspalveluiden välisen yhteistyön edistäminen.

Lain tavoite: laatu ja luotettavuus

ULYTP 1.1 §. Ensimmäisen tavoitteen ensimmäistä osaa, *laatua* koskevaa tavoitetta, voisi luonnehtia yleisesti kuluttajansuojalain (alan yrityksen ja kuluttajan välisissä suhteissa) ja kauppalain (ala yrityksen ja alan palveluita hankkivan yrityksen välisissä suhteissa) tai hankintalain (alan yritys ja julkiset palvelujen hankkijat) tavoitteiden tapaiseksi palveluiden laatua koskevaksi tavoitteeksi¹. Yksityisissä turvallisuuspalveluissa verrattuna muihin palveluihin laatuvaatimuksen osalta korostuvat lainsäädännön noudattamista (*compliance*) koskeva velvollisuus, koska alan palveluita toteuttamalla sekä huolehditaan ihmisten

1 Vrt. kuluttajansuojalaki (38/1978), kauppalaki (355/1987) ja laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016).

perusoikeuksista että tarvittaessa puututaan niihin. Sen vuoksi alaa koskee erityislainsäädäntö, yksityisistä turvallisuuspalveluista annettu laki ja sen nojalla annetut tarkentavat asetukset. Toiseksi laadun osalta tavoitteita voidaan luonnehtia lakisääteisiä vähimmäisvaatimuksia koskeviksi tavoitteeksi. Palveluiden ostajilla tai hankkijoilla on siis oikeus odottaa saavansa vähintään lakisääteiset vähimmäisvaatimukset täyttävää palvelua.²

Ensimmäisen tavoitteen toisen osan, *luotettavuuden*, näkökulmasta alan palveluiden laatua ja erityisesti palveluntuottajien luotettavuutta koskevat säännökset ovat välttämättömiä toiminnan luonteen vuoksi. Säädetyt palvelut täydentävät, ja toisinaan jopa korvaavat, suojeltavien kohteiden omia³ ja viranomaisten tuottamia turvallisuuspalveluja. Lain tavoite vaikuttaa yksityisten turvallisuuspalveluiden luotettavuuteen erottaa sen muista toimialoista. Turvallisuus puolestaan on yksi tärkeimpiä yhteiskunnan, elinkeinotoiminnan ja kotien toiminnan edellytyksiä.

HE:n yksityiskohtaisten perustelujen⁴ perusteella ULYTP 1 §:n 1 momentin 1 lauseen ilmaisevana tavoitteena on yksityisten turvallisuuspalveluiden laadun ja luotettavuuden varmistaminen, mikä pyritään takaamaan useilla lakiin otetuilla säännöksillä. Ensinnäkin yksityinen turvallisuusala säädetään suurelta osalta elinkeinoluvanvaraiseksi. Aikaisempi vartioimisliiketoiminnan luvanvaraisuus laajenee koskemaan järjestyksenvalvojatoimintaa pääosin ja hyväksymistä edellyttäviä turvasuojaustehtäviä.

Alan yritykset voivat palveluillaan ylittää lakisääteiset laatuvaatimukset. ULYTP sisältää kuitenkin lukuisia alan toimintaa rajoittavia säännöksiä, joita ei palveluita parannettaessakaan voida ohittaa. Esimerkiksi perustuslain 124 §:n perusteella turvallisuusalan yritykset eivät saa suorittaa yksinomaan viranomaisille kuluvia tehtäviä. Alan tehtäviä on ULYTP:n säännöksillä myös alan sisäisesti eroteltu toisistaan. Toimeksiantosopimuksissa on toimeksiantajien kanssa määriteltävä alue, jolla suojelua toteutetaan tai suojelun kohde. Vartijoilla ja järjestyksenvalvojilla on vain joitakin jokamiehen oikeuksista poikkeavia toimivaltuuksia ja oikeus käyttää voimakeinoja toimivaltuuksiensa toteuttamiseksi. Toimivaltuuksia ja erityisesti voimakeinoja on käytettävä lain säätämässä rajoissa.

2 Ks. tarkemmin esimerkiksi CoESS – UNI EUROPA: Laadukkaiden yksityisten turvallisuuspalvelujen hankinta.

3 Vrt. esim. Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n yritysturvallisuusmalliin yritysturvallisuuden osa-alueista, joista yhtä tai useampia voidaan täydentää tai korvata yksityisen turvallisuusalan ostopalveluilla. Elinkeinoelämän keskusliitto 2016: Elinkeinoelämän yritysturvallisuusmalli, s. 3.

4 HE 22/2014 vp, s. 24.

YKSITYISISTÄ TURVALLISUUSPALVELUISTA annettu laki uudistui vuonna 2017. Uudistuksen myötä kaikki yksityistä turvallisuusalaa koskeva lainsäädäntö keskitettiin yhteen lakiin. Lakiin sisältyy säännökset vartijoista, järjestyksenvalvojista sekä turvasuojaajista.

Yksityisen turvallisuusalan lainsäädäntö käytännössä kuvaa alan sääntelyn perusteellisesti. Kirjassa on myös runsaasti viittauksia alan oikeuskäytäntöön, ja se antaa vastauksia lukuisiin lain asettamiin tulkintatilanteisiin.

Teos on tarkoitettu kaikille alalla toimiville, lainkäyttäjille ja opiskelijoille.

Teoksen kirjoittajat ОТТ, dosentti Jyri Paasonen ja ОТК, VT, КТМ Vesa Ellonen ovat arvostettuja yksityisen turvallisuusalan sääntelyn asiantuntijoita, ja heillä on alalta laaja käytännön kokemus.

ISBN 978-951-885-415-2

KL 35:7 | 33.03

Kansi Petri Latvala

www.tietosanoma.fi